

Naročnina

naša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna štev. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobotica, 10. decembra 1933.

ŠTEV. 50

Naše denarstvo

Ureditve denarnega gospodarstva spada gotovo med najtežje probleme povsod, pri nas pa je še posebno težak. Naša država je agrarna država, zemlja poljedelcev, ki je bila posebno hudo prizadeta ko so po vsem svetu padle cene kmečkim pridelkom. Skoro vsem agrarnim državam je že od nekdaj primanjkoval kapital, kaj še le sedaj ko so se povsod poslabšale denarne razmere. Izvori sedanje kreditne krize segajo nazaj v začetke našega samostojnega gospodarskega življenja. Že takoj iz vsega početka se je začel boj za gospodarsko osamosvojitve in nezavisnost od drugih držav. To delo je seveda zahtevalo kapital. Potom denarnih zavodov je velik del prihrankov v bankah in drugih denarnih zavodih stekel v te svrhe. V dobi splošnega blagostanja to ni povzročilo nikakih težkoč v našem kreditnem gospodarstvu, ko pa je gospodarska kriza pritiskala in so vlagatelji navalili na blagajne, so nastopile težkoče in naši denarni zavodi so stali ob robu prepada. Do sedaj se je temu zmanjškalo pomoči. Poskušalo se je, da bi z novimi krediti potom Narodne banke ustavilo odliv vlog in da se povrne zopet zaupanje do denarnih zavodov, kar pa ni uspelo. Govorilo se je o pomnožitvi denarja, kar bi nas tiralo v inflacijo, ki bi v sedanjih prilikah značila popolno gospodarsko in finančno katastrofo za državo. A tudi dosedanje zaščitne mere niso bile zadostne, ker so bile brez trajne vrednosti.

Z ureditvijo kmečkih dolgov pa se je tudi našemu denarstvu v izdatni meri pomagalo. Razbita pravljica, da bo prišlo do odpisa kmečkih dolgov, je dovedla do tega, da se je kmetu povečal njegov denarni kredit. Možnost, da zaščiteni kmečki dolžnik vrne svoj dolg, četudi na dolgoročno odplačevanje, je povzročila izboljšanje blagajniškega stanja posameznih denarnih zavodov. Važno pa je tudi, da je vlada stavila na razpolago eno milijardo dinarjev, kar bo pomagalo de-

narnim zavodom preko prvih težkoč.

Pred dnevi je izšla že nova uredba o zaščiti denarnih zavodov. Poleg ureditve iz plačevanja predvideva uredba še celo vrsto drugih ukrepov, ki naj ustvarijo zdrave osnove za njih nadaljnje poslovanje. Za izplačevanje svojih obveznosti bodo morali vsi zavodi izdelati točen načrt. Za našega malega obrtnika in trgovca je uvedena koristna zaščita. V kolikor njegov dolg ne presega 10.000 Din, mu bo dovoljeno odplačevanje po zapadlosti dolga, v treh letnih obrokih. Konkurzi pri denarnih zavodih bodo v bodoče skoraj popolnoma izključeni. Denarni zavodi čigar delovanja iz-

kažejo izgube se bodo morali razpustiti. S posebno uredbo so zmanjšani tudi upravni stroški zavodov, tako sme v bodoče bančni direktor dobiti največ 8000 Din penzije, ostali uradniki pa največ 4000 Din. Ravno tako se zmanjšajo odpravnine in odpovedni roki. Važne so tudi obrestne mere. Za aktivno obrestno mero se predvideva največ 3—5% nad obrestno mero Narodne banke. Za vloge pa je obrestna mera 1% izpod obrestne mere Narodne banke. V tem so glavni obrisi uredbe o zaščiti denarnih zavodov. Morda bo čas pokazal, da bo treba še to ali ono spremeniti. Gotovo pa bo mnogo tega ostalo kot trajno dobro.

POLITIKA

Med Anglijo in Irsko so se zopet silno poostriili odnosi. Vzrok temu je, da hoče voditelj Ircev De Valera ustanoviti docela neodvisno in samostojno irsko republiko. Seveda se Anglija temu protivi in grozi Ircem, da v slučaju če ne bi hoteli več pripoznati angleškega kralja za svojega vladarja, bodo Angleži iz svoje dežele izgnali milijone tamkaj živčih Ircev. S tem bi se začela neizogibna gospodarska vojna, čigar začetki se že kažejo.

Češkoslovaški in romunski zunanji minister se bosta sestala 10. decembra v Košicah, kjer bosta razpravljala o sedanjem mednarodnem položaju.

Katoliške duhovnike so zaprli v Nemčiji. Dva duhovnika sta bila obsojena na ječo, trije pa so bili aretirani zaradi razširjanja protirežimskih vestí. Pri njih so baje našli knjige in spise komunistične vsebine.

Tajno komunistično organizacijo so odkrili v neki židovski bolnišnici v Varšavi. Samo izmed obojbe bolnišnice je bilo aretiranih 45 oseb, med njimi 9 zdravnikov, ki so vsi zelo ugledni in bogati.

Tudi Švica se oborožuje ter bo v najkrajšem času nabavila preko 100 novih letal. Število letal pa bo še tekom prihodnjih let povečala.

Zastopniki Male antante so se oglasili pri angleškemu zunanjemu ministru Simonu, da se jim razjasni kakšen je potek razgovorov z Nemčijo. Drugi vzrok pa je bilo predavanje madžarskega grofa Bethlena, ki

ga je imel v Londonu, kjer je govoril za spremembo mirovnih pogojev.

Shod J. N. S. se je vršil v Beogradu, na katerem so govorili minister Maksimović in predsednik Narodne skupščine Kosta Kumanudi.

Država v državi je po zadnjih odredbah postala narodno socialistična stranka v državi. Za člane stranke bo uvedena posebna sodna oblast, ki bo mogla izrekatí tudi aretacijo in zapor, če se bodo člani prekršili v dolžnosti in disciplini napram stranki.

Bolgarski kralj in kraljica bosta v spremstvu ministrskega predsednika in zunanjega ministra še v tem mesecu odpotovala v Beograd, da vrmeta obisk jugoslovenskih vladarjev.

V senatu so razpravljali o sprejemu nemških židov, ki so pribežali v Jugoslavijo. Vlada jim je dovolila naselitev, saj njih število ne znaša več kakor 200. Senat je sprejel zakon o kliringu s Švico in zakon o obvezni telesni vzgoji naroda.

Dijaški izgređi so bili v Budimpešti. Dijaki so ustavljali pešce, zahtevali od njih legitimacije in jih pretepali. V Budimpešti in po drugih mestih so razdeljevali letake protizidovske in protihabsburške vsebine.

Pogodba med našo državo in Turčijo o likvidaciji obojestranskih terjatev je bila pred dnevi podpisana. S tem dogovorom so urejene vse terjatve turških državljanov, ki so imeli svoja posestva v naši državi. Prav tako so urejene tudi terjatve Jugoslavije in njenih državljanov napram

turški državi. Razlika med zneskom skupnih terjatev na obeh straneh znaša 17 milijonov dinarjev v korist Turčije. Ta znesek bo naša država plačala 7 milijonov v blagu, 10 milijonov pa v bonih.

Komunistom na Japonskem bje zadnja ura. Notranje ministrstvo je sestavilo podroben načrt za popolno iztrebljenje komunizma na Japonskem. V zvezi s tem je bilo v zadnjem času že aretiranih nad 60 000 komunističnih voditeljev.

Za gospodarsko ozdravljenje.

Poleg ureditve kmečkih dolgov in organizacije javnih del so izšle še uredbe o zaščiti denarnih zavodov, zadrug in vlagateljev, o znižanju režijskih stroškov denarnih zavodov in gospodarskih podjetij ter v najvišji dovoljeni obrestni mer. Te uredbe predstavljajo okvir velikopoteznega gospodarskega načrta, ki ga je sestavila vlada po dolgotrajnem proučevanju vseh perečih gospodarskih pojavov, ki so se rodili tudi pri nas kot posledica splošne gospodarske krize. Na osnovi teh uredb bo vlada izdala še nadaljnje ukrepe, ki se bodo v teku časa pri izvajanju izdanih ukrepov še pokazali za potrebne. Že danes lahko rečemo, da so vse te uredbe naleteli v gospodarskih krogih kakor tudi v široki javnosti na splošno odobravanje ter da mora vlada upravičeno računati na sodelovanje in podporo vsega prebivalstva pri svojih velikih naporih za omiljenje krize in ozdravljenje splošnih gospodarskih prilik, kar je predpogoj vsega napredka.

Novi davki.

Minister za finance je predložil Narodni skupščini predlog za uvedbo novih davkov in uvedbo novih trošarin, katere bi zelo občutno zadelje trgovce in obrtnike, ker določa, da bi ne mogla biti davčna osnova v nobenem slučaju manjša od 2-3-kratnega zneska najemnine za stanovanje, če ta ni večja od 6000. Din, ter tako stopnjevalno naprej do osemkratnega zneska najemnine za stanovanje, ako ne presega najemnine 24 000 Din, in kateremu znesku bi se naj dodalo še

Dne 8. XII. 1933 ob 16 uri koncert „Koroških pevcev“ v Sokolskem domu v Ljutomeru.

po kraju in položaju obrata 25—100% najemnine za lokal. Nadalje bi se naj osnova povišala za 25—100%, če ima davkoplačevalec osebni avtomobil in za 10% za vsako guvernanto ali domačega učitelja, kakor tudi za vsako služkinjo, če jih ima več nego eno.

Ker bi uvedba takega načina obdavčitve najboljše prizadela zopet našo banovino, je Zveza trgovskih združenj v Ljubljani skupno z drugimi korporacijami izvedla v obrambo ogroženih gospodarskih interesov širšo akcijo. Organiziran je bil solidaren protest v Ljubljani, Mariboru, Kranju in v Novem mestu in so bile v znak protesta dne 29. nov. 1933 od 10—12. ure odn. od 10—14. ure zaprte vse trgovine, gostilne in obrtne obratovalnice.

Zveza trgovskih združenj je poslala vsem članom finančnega odseka in Narodni skupščini protestno brzojavko, kakor tudi predsedniku ministrskega sveta dr. Milan Srčiču, predsedniku Narodne skupščine dr. Koste Kumanudi ju, predsedniku finančnega odbora Narodne skupščine Niko Periču, ministru financ in jim izročila tudi resolucijo s povdarkom, da so finančno-zakonski predlogi nesprijemljivi.

Na naslov sreskega cestnega odbora v M. Soboti.

Brezdvomno je ena najprometnejših cest v našem srezu banovinska cesta Černelavci—Gornja Lendava, ki veže celi gornji in deloma tudi zapadni del sreza. V kakšnem cestnem razredu je ta cesta, je postranskega pomena ali dejstvo je pa, da se z njo mačehasto ravna. O tem svedoči star leseni most preko Ledave pri Polani, katerega so že svoječasno okoliške tri občine v lastni režiji dale večkrat popravljati. Sedaj pa čujemo, da končno pride nov most ali na naše presenečenje zopet leseni in da se morajo uporabiti še deli starega mosta in da bo celo podstava mosta zopet lesena! Nov most bo stal, kakor čujemo, okrog 28.000 Din in bo zopet „popravljen stara marela.“ Po našem to menda ni štedljivost, ko stane z dodatkom par tisoč Din betoniran most in je mir na veke. — Javno prosimo za pojasnilo.

Murska Sobotica

— **Proslava prvega decembra.** Proslava uedinjenja je letos potekla prav svečano, v zanosnosti ni v ničemer zaostajala za proslavami iz prejšnjih let. Še več, poglobljena v najširših plasteh prebivalstva je pridobila na iskrenosti. Bil je pravi praznik, svečan in dostojanstven. Skoro raz vseh hiš so že na predvečer zavihrale trobojnice in dali mestu svečano obličje.

Na predvečer je bila v Sokolskem domu izredno dobro obiskana akademija tukajšnjega Sokola. Ob navzočnosti vseh civilnih in vojaških oblasti se je začelo z uvodnimi beseda-

mi staroste Pertota in igranjem državne himne, razvijati program, ki je po svoji pestrosti in lepim izvajanjem moral zadovoljiti slehernega. Posebno mnogo odobravanja je žel dijaški naraščaj (vod. br. Bračko), ki je s svojimi slikovitimi vajami s smiselnim in strumnim izvajanjem žel nedeljivo priznanje. Podčrtati pa moramo še nastop članic (vad. s. Pirtošek) ki so nas izza zadnjega nastopa presenetile. Pri njih je bil napredek najvidnejši. Vsa čast in priznanje pa tudi vsem ostalim vaditeljcem, saj je le njih zaslug, da je večer tako krasno uspel. Pri akademiji je sodeloval tudi društveni salonski orkester pod taktirko br. prof. Justina. Društvo je lahko ponosno na fante saj so v izvajanju dveh koncertnih točk pokazali vso znanje in smisel za izvajanje tudi težjih koncertnih komadov.

Drugi dan se je vršila po slavnostnih službah božjih svečana seja Sokolskega društva, zaprisega novih članov, in proslava 25 letnice Narodne Odbrane. Med drugimi so bili navzoči tudi predstavniki oblasti in vojaštva. Po prečitanih poslanicah Sokolstvu je prosvetar br. Velnar govoril o 25 letnici N. O. Njegove besede so našle vsesplošno odobravanje. Sledila je zaprisega novega članstva in tudi tokrat so se zgrnile nove gručice Sokolov okrog prapora in prisegli zvestobo vsem Tyrševim idealom.

Za mladino pa je Sokol v popoldanskih urah ob nabito polni dvorani priredil marionetno predstavo. Uspeh „Gašperčka zmagovalca“, je bil popolen, kar je pač predvsem zaslug agilnega mojstra Abakumova, ki je še vedno znal lutke in kulise najbolje približati otroški fantaziji. Zato je tudi vsem marionetnim predstavam uspeh zagotovljen.

Naš največji narodni praznik je za nami. Proslavili smo ga z vso iskrenostjo in ljubeznijo do naše uedinjene domovine.

— **Uprava našega lista,** ki jo je dosedaj vodil g. Nišlčvicer, se je preselila k g. poslancu Benku J. Telef. št. 8.

— **Pravoslavna služba božja** bo v nedeljo, dne 10. decembra ob pol deveti uri v Sokolskem domu.

— **Miklavževanje.** Kakor vsako leto tako je tudi letos Kol. Jugosl. sester priredilo miklavževanje, v soboto zvečer, v kavarni Faflik. Obisk je bil velik in podružnica bo z materijalnim efektom prav gotovo zadovoljna. Nastop Miklavža s svojim spremstvom je bil lep, njegov govor je bil na večjih mestih prežet res z pravo „svetniško svobodo.“ H koncu je bil še srečelov, bogati in lepi dobitki so pač bili najboljša reklama za srečke, ki so bile v hipu razprodane. Prireditelj ki je v polni meri uspela, zasluži vse priznanje prirediteljic.

— **Promocija.** Dne 30. nov. t. l. je bil v Zagrebu na univerzi promoviran za doktorja prava g. Viljem Lippai iz Maribora, sin upokojenega šol. upavitelja Vendla Lippaia v Prosenjakovcih. Čestitamo!

— **Osebna vest.** Tukajšnji živino-zdravnik g. Jože Samec je bil povišan v kapetana I. kl. v rezervi. — G. profesor Rauter je bil imenovan za ravnatelja na tukajšnji drž. realni gimnaziji. Naše iskrene čestitke!

— **Tečaj za čevljarsko-krojaško in damsko prirojevanje.** Združenje obrtnikov Murski Soboti namerava prirediti v mesecih marc in april 1934, tečaje za čevljarsko krojaško in damsko prirojevanje. Kdor želi obiskovati tečaje, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu združenja obrtnikov v Murski Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Tečajev se lahko udeležijo tudi pomočniki in pomočnice. Za odbor predsednik: *Sukitš Štefan.*

— **Nesreče.** Škodnik Marijo, hči posestnika v Gor. Slavečih je eden izmed „parkeljnov“ tako sunil s praga hiše, da si je pri padcu zlomila levo nogo. — Na nož je padel Krein Jurij dninar iz Fikšinc. Pri padcu je dobil veliko rano na nogi. — Kri si je zastrupil Vidonja Štefan, čevljarski mojster iz Sv. Jurija. Opraskal se je z žeblijem, ki je bil rjast.

— **V mesecu novembru so umrli** v tukajšnji bolnišnici: Špilak Matija 45 l. dninar iz G. Lendave. — Namut Ljudmila 25 l. žena kleparskega pomočnika iz Dobrovnika. — Horvat Sidonija 14 l. hči malega posestnika iz Žitkovci. — Petrijan Janez 48 l. delavec iz Pečarovci. — Klajderman Marija 78 l. občinska uboga iz Šalinci. — Žagar Anton 34 l. sprevodnik drž. železnice iz Ljubljane. N. v m. p.

Gornja Lendava

— **Nesreča ne počiva.** Pri sekanju drv je Mencigar Jožefi iz Pertoč tako nesrečno izpodletela sekira, da se je z njo vsekala do kosti v levo nogo. Zadobila je 15 cm dolgo rano. Poklicani zdravnik ji je rano očistil in zavil ter jo rešil event. komplikacij. Nahaja se v domači oskrbi.

— **Tihotapstvo.** V Otovcih so fin. organi že dalje časa imeli na piki nekega „šmuglerja“ T. Ali T. se je znal tako spretno izmikati, da mu ni bilo moglo priti do živega, še manj pa dokazati, da se bavi s tihotapstvom. 3. t. m. pa se je prepričal, da sreča ni stalna. Ostro oko postave ga je zasledovalo ko se je vračal iz madžarske granice precej „nabasan“ proti domu. Na domu so ga fin. organi nenadoma razkrinkali in temeljito preiskali. Pri njem so dobili nad 50 komadov pipnega tobaka in drugih monopolnih stvari.

— **Posledice alkohola.** Dne 2. t. m. je našel neki možki v jutranjih urah na gornjelendavski serpentinu, tri suknje, ki so bile druga v drugi. V zunanjem suknju je bilo 4 m. svile in 2 para rokavic. Ker je mislil, da se je izvršil kak roparski napad je zadevo takoj javil orožništvu. Orožniki so pregledali vso situacijo na licu mesta in takoj ugotovili, da je izgubil suknjič kak pijanec. Po daljšem iz-

praševanju se je res doznalo, da je prejšnji dan preseljeval R. neko osebo na novo službeno mesto. Pri slovesu je dobil nekaj napitnine, ki jo je pri povratku zapil. Vračal se je domov tako pijen in razgret, da je nevede vrgel od sebe vse suknjiče. Poštenemu najditelju se ima zehvaliti da takrat ni prišel ob vse suknje in ostale stvari.

Darujte za POPLAVLJENCE!!

DOPISI

Serdica. V petek, dne 1. decembra se je vršila v tukajšnji šoli proslava državnega praznika. Prav veseli smo bili, ko smo na okusno ozaljšanem odru zagledali našo deco kako samozavestno in ponosno je nastopala. Na proslavo smo šli z nekakšnim omalovaženjem, ker smo vedeli, da bode nastopala samo šolska mladina in ker smo mislili, da od nje ne smemo ravno mnogo zahtevati. Toda že takoj prve točke so nas presenetile in to presenečenje je rasilo od točke do točke. Hvaležni smo našim malčkom za njih pridnost, hvaležni pa smo tudi učiteljstvu, ki se je z vso vnemo oprijelo delo in ga tudi prav častno dovršilo. Prireditelj nam je pokazala, da je naša mladina v pravih rokah, katerim jo brez vseh skrbi lahko prepustimo, ki jo bodo vedno vodile po potih narodnega edinstva. *Hvaležni starši.* — Na šolo v Serdico je bila, dne 1. decembra premeščena učiteljica gđc. Požar Hilda, ki je dosedaj službovala v Vidoncih. Vestni učiteljici želimo na novem službenem mestu vse najboljše! — Učiteljstvo in šolska mladina šole Serdica se kar najlepše zahvaljuje vsem onim, ki so prišli k proslavi praznika Ujedinjenje, ki se je vršila, dne 1. decembra v šoli v Serdici.

Rogaševci. Na državni cesti Rogoševci—drž. meja je na mostu blizu gostilne Čurman cesta v prav mizerem stanju, ki kar ogroža varnost voznikov. Na omenjenem kraju je voda odnesla tolik del ceste, da je prevoz skrajno otežkočen. Prosimo merodajne oblasti, da se pobrigajo za popravo, še preden se zgodi kakšna nesreča. Z večnim odlašanjem cesta ne bode popravljena, pač pa bodo narasli stroški za popravo. Prosimo torej!

Cankova. Dne 15. novembra 1933 se je naselil v Cankovi Dr. Ivan Kaukler kot banovinski zdravnik združene zdravstvene občine v Cankovi. Tako je čez dolgo časa končno prišel med nas tako potreben zdravnik, ki bo poleg upravne službe izvrševal tudi privatno prakso, vzdrževal priročno apoteko in zdravil zobe.

Brezovci — proslava 1. decembra. Sokolska četa in šola v Brezovcih sta dne 1. decembra t. l. na prav slovesen način proslavili praznik Ujedinjenja. Popoldan ob 14. uri je

bila v šoli slavnostna akademija, na kateri so sodelovali člani Sokola in šolska mladina. Program je bil jako pester in zanimiv in je obsegal razven govorov tudi deklamacije, proste vaje članov in dece, žive slike, pevске in tamburaške točke. Navzoče je bilo tudi številno občinstvo, ki je odneslo s proslave najlepše vtise.

MED TEDNOM DOMA

V Beogradu je 17 letna ciganka Marinkovičeva porodila na cesti. Nekaj nenavadnega pa je njeno novorojeno dete ženskega spola, ki se je rodilo z enim samim očesom, brez nosa ter s šestimi prsti na roki. Nenavadni novorojenček je živel samo eno uro.

Neznani vlomilci so vlomili v hišo stare in premožne posestnice Manojlovičeve v Novem Sadu in odnesli okrog 200.000 Din v gotovini in mnogo dragocenege nakita.

Ker dijak Lalić iz Kraljeva, ki je študiral medicino v Beogradu ni imel nobenih sredstev več za nadaljevanje svojih študij, je prosil službo pri mestnem tramvaju, kjer jo je tudi dobil. Sedaj opravlja že službo kondukterja in se vmes skrbno pripravlja na zadnji izpit. Še nekaj časa pa bo doktor vsega zdravilstva.

Blizu vasi Tušilovića so razbojniki že tretjič napadli trgovce, ki so prevažali razno blago iz Karlovca. Dva trgovca pa sta se razbojnikom postavila z orožjem v bran. Pri medsebojnem streljanju je obležal eden izmed razbojnikov z težkimi ranami.

Po večdnevni razpravi je bila v Essenu v Nemčiji obsojena trikrat na smrt, žena slovenskega delavca Koncilja, ki je tri svoje otroke vrgla v vodo, kjer so utonili.

Delavec Korun iz Jesenic je sestavil sam nekakšni peklenski stroj. Hotel se je maščevati nekemu ravnatelju tovarne, ki ga je kaznoval z 8 dnevno odstranitvijo z dela. Ker pa je Korun s strojem ravnal nespretno, mu je ta eksplodiral v rokah in ga na mestu ubil.

Ob navzočnosti ministra dr. Kramerja je bil v nedeljo otvoren moderno urejen Delavski dom v Ljubljani, kjer bodo imeli tamkajšnji delavci izredno poceni stanovanja in hrano. Pa tudi potujoči delavci bodo tamkaj našli zavetišče, saj je za te na razpolago 164 postelj.

DRUGOD

V Uralu divjajo že nekaj dni silni snežni viharji, ki so zahtevali tudi že številne smrtno žrtve. Mraza je nad 30 stopinj.

Komaj 21 letna Stanton iz Jacksonvillea je izvršila radi smrti njenege moža nenavaden samomor. Vsedla se je v letalo, katero je sama upravljala in odletela na morje, kjer je to-

liko časa krožila nad valovi, dokler ji ni zmanjkala zadnja kapljica benzina, nakar se je aparat zrušil v morje, kjer je Stantonova utonila.

Železniški roparji so napadli blizu Harbina ekspresni vlak transsibirske železnice, v katerem je bilo 600 potnikov, kljub temu, da je vlak v trenutku napada vozil z veliko brzino.

Nad 10 milijonov brezposelnih so v zadnjem času našli v Ameriki.

Na Japonskem so ustanovili poseben posredovalni urad za iskanje ženinov priletnim samicam.

V neki kemični tvornici v Budimpešti je nek delavec pri delu padel ter pri tem razlil neko strupeno tekočino. Ker je hotel prikriti nesrečo, ni o tem obvestil nikogar. Tako so delavci dalje časa vdihovali strupeni plin ter so morali trideset delavcev in delavk radi zastrupljenja odpeljati v bolnišnico, kjer se jih bori sedmorica s smrtjo.

Američan Mark Ridge se namerava dvigniti 40.000 m visoko, v odprtem balonu. Oblečen bo v potapljaško obleko proti silnemu mrazu in silnemu zračnemu pritisku, ki vlada v takih višinah.

Neki izumitelj v Stockholmu je priglasi patent za magnetno ključavnico, ki ima to svojstvo, da potegne sama ključovo brado v odprtino.

Brat ruskega državnika, komisarja za zunanje zadeve Litvinova, je v Ameriki likalec hlač ter mu je zdaj 63 let.

Poljski krvnik Braun je pred kratkem prosil za upokožitev. Na njegovo mesto se je ponudilo 1200 kandidatov, med njimi 6 akademikov.

V Lyonu je v neki garaži eksplodirala steklenica kisika, pri čemer je bilo ranjenih 50 oseb.

Na dvorišču jetnišnice v Lomži na Poljskem so te dni obesili tri zločince, ki so ubili neko štiričlansko družino. Eden izmed morilcev je stopil s cigareto v ustih pod vešala.

Med predstavo v gledališču Mexiko City se je zrušil strop na gledalce. Pri tem je bilo ranjenih 70 oseb.

SOKOL

Redna seja uprave Sokolskega društva Murska Sobota bo v sredo, dne 13. decembra 1933 ob 20 uri v Sokolskem Domu.

Ponovno vabimo vse članstvo, da pohiti v petek dne 8. t. m. v Ljutomer na koncert Koroških pevcev!

Dne 7. XII. je prva dram. predstava v tej sezoni. Vprizori se veselo igra „Roksi“; prireditve se ponovi v nedeljo dne 10. XII. 1933 ob 15. uri. Zdravo!

Sokoli — smučarji!

V dneh od 24. XII. do 1. jan. 1934 se bo vršil smučarski tečaj mariborske sok. župe. Tečaj bo v bližini Rimskega vrelca. Stroški za stanovanje in hrano so predvideni na Din 25.— dnevno. Kdor se misli tega tečaja udeležiti, naj se prijavi pri bratu načelniku ozir. tajniku, do 15. XII. 1933. Zdravo! Načelnik.

Organizacija.

Vsem občinskim organizacijam! Vse občinske organizacije pozivamo, da nam v najkrajšem času sporočijo točno število članstva. Članskega seznama ni potreba pošiljati, pač pa ga morajo imeti vse organizacije pripravljenega, da ga na prošnjo Generalnega sekretarijata v Beogradu lahko takoj odpošljejo.

Dalje opozarjamo vse organizacije, da je leto pri kraju in, da je že skrajni čas za plačilo članarine. Posebej opozarjamo one organizacije, ki še niso plačale ničesar!

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murski Soboti.

Odpiranja in zapiranja trgovin zadnjo nedeljo pred Božičem.

Uprava Združbe je na svoji redni seji dne 7. novembra t. l. soglasno sklenila, da bodo trgovine **zadnjo nedeljo pred Božičem** odprte ves dopoldan, to je od 7—12. ure, o čem se obveščajo vsi gg. trgovci.

Kazni radi prestopkov deviznih predpisov.

Iz zagrebških Novosti posnemamo, da je minister financ kaznoval radi prestopkov deviznih predpisov sledeče tvrdke:

„Kampl Avgusta iz Nuskove za znesek Din 10.000.—, ker ni kril svoje obveze za izvoženo sadje; Lang Karola iz Nuskove za znesek Din 10.000, ker ni kril obveze za izvoženo sadje, tvrdko „Arbor“ d. d. iz Ljubljane z zneskom Din 25.000 za to, ker za protivrednost za izvoženo blago ni uvozila devizopodani obvez; tt. Nord Deutscher Lloyd iz Zagreba z zneskom Din 50.000 radi neupravičenega posredovanja v poslih plačilnih obračunov izmed našo državo in inozemstvom; Paramount film jugoslovensko d. d. iz Zagreba z zneskom Din 40.000 radi izplačila svojega dolga iz blagovnega prometa inozemski tvrdki brez pooblaščenke banke; tt. Sever in Comp. iz Ljubljane z zneskom Din 10.000 radi neupravičene uporabe izvoznih deviz; Davida Kramera pooblaščenega menjalca iz Karlovca z zneskom Din 5.000 radi prodanih tujih valut izven sedeža svoje menjalnice; Jugoslovensko Bajersdorf kom. d. s. o p. iz Maribora z zneskom Din 150.000 radi izplačila svojega dolga iz blagovnega prometa inozemski tvrdki izven pooblaščenke banke; Vekoslava Komca pooblaščenega menjalca iz Ljubljane z zneskom Din 5.000 radi tega, ker ni vodil knjig o nakupu in prodaji valut; tt. D. Spiegler in sinovi iz Zagreba z zneskom Din 40.000 radi tega, ker ni vodil kontrolnika predpisane za izvoznike in za nepooblaščen plačilo v inozemstvu; Lucijana Kovačiča blagajnika tvornice bombaž: v Zagrebu z zneskom Din 25.000 radi nedopustnega posredovanja v poslovnih plačilnih obračunih izmed naše države in inozemstva; Drvarsko in špeditersko podjetje „Flego in Sinčič“ iz Sušaka z zneskom Din 30.000 radi

TON-KINO

Lastnik G. DITTRICH

V MURSKI SOBOTI

Mans Junkerman in
Gustav Froelich v filmu

Straussov valček

(So lang noch ein Walzer vom Strauss erklingt)

Predstave se vršijo:

v NEDELJO, dne 10. decembra popoldne ob 1/24 uri in zvečer ob 1/29 uri.

nedovoljenega posredovanja v poslih plačilnih obračunih izmed našo državo in inozemstvom; Schenker in Comp. podružnica na Sušaku z zneskom Din 5.000 radi nedovoljenega posredovanja v poslih obračuna izmed našo državo in inozemstvom; Antona Skalamira šoferja iz Sušaka z zneskom Din 3.000 zato, ker skušal skrivoma iznesti v inozemstvo tujo valuto; tt. Narcis Odetoni iz Dubrovnika z zneskom Din 5.000 zato, ker je nesel iz naše države v inozemstvo naš denar in tujo valuto; Ivana Cara iz Reke z zneskom Din 25.000 zato, ker je skušal skrivoma nesti iz naše države v inozemstvo naš denar; Liona Albahari trgovca iz Dubrovnika z zneskom Din 5.000 zato, ker je neupravičeno trgoval s tujo valuto in devizami; Artura Stern, agentura iz Zagreba z zneskom Din 100.000 radi izvršenega plačila po nalogu na račun inozemstva; tt. Red Star Line iz Zagreba z zneskom Din 30.000 radi neupravičenega posredovanja o poslih obračunov izmed našo državo in inozemstvom.

Uvoz semenja iz Madžarske.

Službene Novine br. 90 od 19. II. 1932 objavljajo predpis za uvoz semenja iz Madžarske, radi tega je izdal minister za kmetijstvo uredbo po kateri se ne more uvažati semenja, ki ne odgovarja predpisom iz Madžarske.

To rešenje se glasi:

da se pri uvozu semenja kulturnih bilk katerikoli vrste in za kate-resibodi svrhe iz Madžarske zahteva vsikdar certifikat oranžne (žute) barve ter se ne sprejema v bodoče certifikat modre barve. Ako semenje odnosno bilke ne spremlja certifikat oranžne barve temveč plave, se mora podvreči kontroli po predpisu pravilnika o normi o kontroli semenja kulturnih bilk br. 7309/III. od 17. oktobra 1922. Služb. Novine br. 278 od 18. 12. 1932 in njenim izpremembam in dopolnitvam br. 70076/II od 9. XII. 1930, Služb. Novine br. 11 od 16. I. 1931. To rešenje stopi v veljavo 30 (trideset) dni po objavi objave v Službenih Novinah.

O prednjem se opozarja vse zainteresente, ki bi hoteli uvažati katerokoli semenje iz Madžarske tudi glede uvoza semenskega krompirja kateri se šestokrat uvažuje iz Madžarske v našo državo.

Razširitev zakona o občinski merini (kantari) na vso državo.

Na osnovi pooblastila v finančnem zakonu za leto 1933/34 namerava ministrstvo financ razširiti veljavnost zakona o merini (kantari), ki je od leta 1896 v veljavi v Srbiji, na vso državo. Po besedilu tega zakona je podvrženo merini vsako blago, ki se v javnem prometu proda po teži, ki je po količini večja nego 25 kg. ali litrov. Vsako tako blago se mora izmeriti na občinski tehtnici.

Merina se plačuje v korist blagajne občine, v kateri se blago proda. Če se blago uvozi iz inozemstva, se plača merina na carinarnici v korist one občine, v kateri je carinarnica.

Vsaka občina mora postaviti zadostno število tehtnic in nastaviti merilce,

Merino plača prodajalec.

Tranzitno blago, kakor tudi blago, ki se izvozi, ni podvrženo merini.

Merina znaša: za blago nad 25 kg. teže ali litrov do 50 kg. odnosno litrov 0.25 Din;

na težo preko 50 kg. ali litrov do 100 kg. (litrov) po 0.10 Din;

na težo preko 100 kg. ali litrov se plača od vsakih 50 kg. litrov po 0.50 Din.

Dne 13. novembra se je vršila v Zbornici za TOI konferenca, ki je soglasno sklenila pokreniti vse, da se ta zakon ne razširi na vso državo, ker bi pomenjalo to novo občinsko davščino, odnosno je praktično pri nas le težko izvedljivo.

ZA GOSPODINJE

Žena — središče družine.

Žena je duša v hiši in družini in njen sončni žarek. Veselje v družini izhaja v veliki meri od hišne gospodinje. Bolj kot mož, ki je dostikrat ves dan odsoten z doma in ki je že po naravi bolj resen, morda celo osoren, vpliva žena na družino, da se ista počuti dobro ali slabo, da ji je ugodno ob domačem ognjišču in si ne želi ven v svet in v družino. Žena, ki je svojo vlogo, da je središče doma, prav doumela, bo postala ona svetla točka, ki bo vse nase vlekla. Zakaj nam je ob nekaterih ženah tako prijetno in toplo, zakaj komaj čakamo trenutka, ko se zopet snidemo z njimi? In zakaj nam je ob drugih tako neugodno, da komaj čakamo trenutka, da se lahko rešimo njih družbe?

Žena si bo osvojila gosta s svojim smehljajem, svojo prisrčno prijaznostjo, preprosto obleko in ljubeznivim obnašanjem. Domačim pa postane sonce in središče njih zaupanja, če je pohlevna, duhovita, vedno dobre volje in vedno potrpežljiva. Vse jo zanima, za kar se zanima njen sin, njena hčerka in njen mož. Nič ji ni brezpomembno, kar se tiče življenja njenih dragih. Vse težave deli z njimi in vse veselje. Nikoli ni prevzetna in in se ne sili v ospredje družinskega

življenja; pa prav tako postane središče družine. Nikomur ne vsiljuje svoje skrbi in svojega varstva, in vendar vsi člani družine iščejo obojega pri njej. Vsakemu pusti njegova nagnjenja, njegovo posebno veselje za to ali ono delo, pa tudi njegov del odgovornosti na prospevanju družinske sreče.

Vsakdo je srečen ob njej, vsakdo ji rad zaupa svoje skrbi in težave pa tudi svoje veselje. Ničesar ji ne skrivajo. V težavah in britkostih, ki zadenejo zdaj tega zdaj onega člana družine, se vsakdo zateka k materi po pomoč in nasvet, le malokdaj tudi k očetu. Vse, kar prihaja od nje je dragoceno. Še v starih dneh, ko smo že dolgo blodili po svetu in okusili morda vse njegove dobrrote, nam vendar še najbolj diši jed, ki jo je mati kuhala in kakor jo je ona kuhala. Seveda, če jo je kuhala v ljubezni in smo mi to ljubezen tudi čutili. Ljubezen, ki izhaja iz nje, razsvetljuje vse življenje družine. Ob njej ne čutimo ne revščine ne bede. Edina nesreča je, če nje ni doma. In v hiši ugasne luč, ko mati umre.

KMETIJSTVO

Zborovanje naših živinorejcev.

V nedeljo dne 26. t. m. je imela svojo letno skupščino v Beltincih Zveza naših živinorejskih selekcijskih organizacij. V tej Zvezi so včlanjena selekcijska društva v Črensovcih, Brezovcih, Dobrovniku, Dolgi vasi, Dolini, Hodošu, Križevcih pri Ljutomeru, Lakoš-Kapci, Ljutomeru, Markovcih, Moravcih, Nedelici, Predanovcih, Puconcih, Strukovcih, Tešanovcih, Veržetu in Vučji gomili ter Ban. kmet. šola v Rakičanu in veleposestvo v Beltincih.

Od 50 upravičenih delegatov je bilo zastopanih na skupščini 44. Kr. bansko upravo je zastopal g. ing. Wenko, Kmetijsko društvo v Ljubljani pa g. Kuhar Štefan, župan iz Puconec. Zborovanja se je tudi udeležil naš stari znanec g. Zupanc Martin iz Maribora.

Naloga Zveze je, da usmerja po znanih vidikih in principih delo pri selekciji živine, kar skuša doseči na sledeči način: 1.) da skrbi za rodovniške plemenjake, 2.) da sprejema živino v rodovno knjigo po enotnih vidikih, 3.) da vrši nadzorstvo nad mlečno kontrolo potom nastavljenega nadziralca, 4.) skrbi za zarod rodovne živine in za oddajo odvišne plemenske živine, da s tem razširja dobro plemensko živino, 5.) z nagradami ob priliki letnih pregledov pa hoče vzbuditi dobre živinorejce še k boljšemu delu, ostalim pa pokazati, da tudi javna uprava upošteva delo poedinca.

Poglejmo, kaj je Zveza že v prvem letu obstoja naredila:

Nabavila je s pomočjo subvencije Kr. banske uprave originalne plemenjake, izvedla je oceno rodovniške živine po Lydtinovem sistemu

skoro pri vseh društvih, nastavila je zveznega potovalnega nadziralca, priredila premovanje rodovniške živine lani v Petišovcih, Beltincih, Strukovcih, Vučji gomili, Ljutomeru in Predanovcih, letos pa v Markovcih, Puconcih, Nedelici, Lakoš-Kapci in Veržetu, izdelala in izdala je pravila za „Zvezo“, pravila za društva, poslovník za potovalnega nadziralca i. t. d. Tu izdelana pravila za „Zvezo“ in društva je izdala sedaj celo Kr. banska uprava v Ljubljani kot vzorec za zveze in društva v drugih rejskih okoliših.

Na tej skupščini sta bila obravnavana proračuna za leto 1933/34, ki pa predvidevata precejšen primanjkljaj, katerega pa upajo kriti s podporo Kr. banske uprave. Največji izdatek za „Zvezo“ je vzdrževanje zveznega potovalnega nadziralca, s 1. januarjem pa hoče nastaviti še enega, ker eden sam vsega dela pri temu velikem številu edinic in vpisanih rodovnih krav (krog 1500) nemore obvladati.

V načelstvo so bili izvoljeni za prihodnja tri leta g. ing. Mikuž Fr. za načelnika, za podnačelnike pa gg. Kuhar Štefan župan v Puconcih, Bakan Štefan iz Nedelice, Bobnar Tomaž župan iz Ljutomera okolica, g. ing. Eiselt za tajnika, g. živinozdravnik Samec Jože za blagajnika, za odbornike pa gg. Šömen Janez, šolski vodja v G. Lakošu, Ošljaj Jos. tajnik v D. Lendavi in Bako Karl, šolski vodja v Strukovcih.

Nadzorstvo tvorijo gg. Ritlop Štefan, župan iz Turnišča, Zupanc Martin, kmet. refer. iz Maribora in dr. Šerbec Jože veter. refer. iz M. Sobote.

V zvezni selekc. komisiji pa so gg. ing. Mikuž, ing. Eiselt, ždr. Samec in kot namestnik dr. Šerbec.

Tržne cene.

Mariborski svinjski sejem dne 24. novembra 1933. Na ta sejem je bilo pripeljanih 299 svinj. Cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 100—115 Din, 7 do 9 tednov stari 120—150 Din, 3 do 4 mesece stari 200—250 Din, 5 do 7 mesecev stari 300—380 Din, 8 do 10 mesecev stari 400—550 Din, 1 leto stari 600—700 Din; 1 kg žive teže 6—7 Din, mrtve teže 8.50—9.50 Din.

Zagreški živinski sejem. Dogon živine: 19 bikov, 642 krav, 112 junic, 206 volov, 69 juncev, 115 telet, 1 bivola, 443 konj in žrebce, 692 svinj in 236 prascev. Cene: biki po 3.50—3.70, krave za mesarje po 2.75 do 3.25, junice za mesarje po 3.25 do 4, voli I. vrste po 4.25—4.75, II. vrste po 3.50—4, bosanski po 2.75 do 3.25, junci po 3.25—3.75, pitane svinje po 8—9, nepitane po 6.25 do 6.75, za kg. žive teže, prasci po 80 do 130 glava, konji po 3.500—7000 par, žrebca po 1.200—1.500 žival, konji za klanje po 1—1.75 za kg. žive teže, sremske zaklane svinje po 10, živa teleta po 6—7, zaklana po 8.50 do 9, ovce po 6—7, Din za kg.

Deželni pridelki.

Detelja po 50—60, otava po 50—60, seno po 35—45, slama za krmo po

30—35, slama za steljo po 30 Din za 100 kg. Krompir po 60—75 100 kg. zelje po 0.30 do 0.50 in repa po 0.25 do 0.30 za 1 kg.

Novosadska blagovna borza. Tendence neizpremenjena, promet slab. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, sremska in srednjebaška 98—100; baška okolica Sombor 97 do 99, srednjebaška 99 101; gornje baška slavonska in baška ladja Dunav in Begej 100—102, baška potiska 101—103, baška ladja Tisa 102—104, gornjebanatska 96—98, južnobanatska 95—96.

Oves: baški, sremski in slavonski 51—53.

Ječmen: baški, sremski 63—65.

Koruza: sremska, baška, okolica Sombor 74—76, baška in sremska sušena 65—67, baška in sremska nova december—januar 52.50 do 55, banatska 71—72, banatska sušena 61 do 63, baška sušena ladja 70—72.

Otrobi: baški in sremski v jutastih vrečah 52.50—55, banatska v jutastih vrečah 50—52.50.

Fižol: baški in sremski beli brez vreč 130—135.

J 872/33—7

Dražbeni oklic

Dne 4. januarja 1934 ob 1/2 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin hiše, gosp. poslopje, njive in travnikov. Zemljiška knjiga Kramarovi 1/10 vl. št. 1, 74.

Cenilna vrednost: 9435 Din.

Vrednost pritlikline: 1295 Din.

Najmanjši ponudek: 6292 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti, dne 22/11. 1933.

J 700/33—7

Dražbeni oklic

Dne 5. januarja 1934 ob 8. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin travnikov, njiv, gozdov.

Zemljiška knjiga Krog 1/16 vl. št. 8, 1/4 vl. št. 241, 1/8 vl. št. 286, 1/2 vl. št. 433, 1/4 vl. št. 287.

Cenilna vrednost: 39 639 Din.

Vrednost pritlikline: ni.

Najmanjši ponudek: 26 427 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Sresko sodišče v M. Soboti, dne 22/11. 1933.

Izda se

ново opremljena soba z posebnim vhodom. Naslov se pove v trgovini HAHN v M. Soboti.